

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **D. M.**, zastoupený JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem, sídlem Hládkov 701/4, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, sídlem Masarykova 930/27, Ústí nad Labem, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 10. 2020, č. j. KRPU-169038-26/ČJ-2020-040022-SV-ZZ, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 12. 2020, č. j. 41 A 28/2020 - 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátu, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4 114 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím zajistila žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb.,

o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Shledala, že žalobce svým svévolným vstupem a pobytem na území České republiky porušil ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 2. 10. 2020, č. j. MZDR 20599/2020-32/MIN/KAN (dále jen „ochranné opatření“), vydané podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“). Ochranným opatřením byl zakázán vstup na území České republiky občanům třetích zemí, s určitými výjimkami, které však na žalobce nedopadaly. Tím, že na území vstoupil v rozporu s ochranným opatřením, narušil závažným způsobem veřejný pořádek, protože mohl způsobit zavlečení onemocnění COVID-19 do České republiky, které se u něj dne 12. 10. 2020 skutečně prokázalo. Zároveň dospěla k závěru, že žalobce by mohl mařit nebo ztěžovat správní vyhoštění, neboť nebude respektovat a nepodrobí se správnímu vyhoštění (bude se mu vyhýbat a ztěžovat jeho výkon). Délku zajištění žalovaná stanovila na 50 dní od okamžiku omezení osobní svobody žalobce.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Závěr žalované, že žalobce závažným způsobem narušoval veřejný pořádek, krajský soud považoval za správný a zajištění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců za důvodné. Konstatoval, že pokud cizinec v rozporu s ochranným opatřením vstoupil na území České republiky a bylo u něj prokázáno onemocnění COVID-19, z hlediska zajištění protiepidemických účinků ochranného opatření bylo třeba na něj pohlížet jako na nositele patogenů, a tudíž zabránit jeho volnému pohybu po území, aby nemohl onemocnění šířit. To, zda ochranné opatření žalobce porušil úmyslně či z nedbalosti, jak tvrdil, není rozhodné. Pojem veřejného pořádku zahrnuje i dodržování veřejnoprávních předpisů obecně, a tedy i předpisů určených k ochraně veřejného zdraví, stejně jako předpisů upravujících vstup a pobyt na území České republiky. Zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců by neumožňovala dosáhnout sledovaného cíle, jímž bylo zabránit volnému pohybu žalobce, v té době s prokázaným onemocněním COVID-19. Oprávněná byla i obava, že by žalobce v případě propuštění pokračoval do cílové destinace (Nizozemsko), a tedy že by mařil nebo ztěžoval výkon správního vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců].

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Rozporoval závěr krajského soudu, že se v jeho případě mohlo jednat o závažné narušení veřejného pořádku ve smyslu § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Dle stěžovatele nelze hovořit o tom, že vědomě šířil nakažlivou nemoc nebo se dopouštěl trestněprávně relevantního jednání. V jeho případě se nejednalo se o natolik závažné jednání, které by mohlo vést k omezení jeho osobní svobody. Zajištění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců představuje dle jeho názoru zneužití právní úpravy, která má sloužit toliko k omezení osobní svobody v případě skutečně aktuálního závažného ohrožení veřejného pořádku. K tomu stěžovatel citoval z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 11. 2020, č. j. 41 A 60/2020 - 31, který dospěl k závěru, že porušení ochranného opatření omezujícího vstup na území za účelem zabránění šíření nemoci COVID-19 nepředstavuje závažné narušení veřejného pořádku.

pokračování

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na odůvodnění rozsudku krajského soudu a uvedla, že postupovala v souladu se zákonem a vydané rozhodnutí řádně odůvodnila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

[6] V projednávané věci byl stěžovatel zajištěn na základě § 124 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud*

a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,

b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání (...).

[7] Z napadeného rozsudku krajského soudu vyplývá, že k zajištění stěžovatele došlo jednak z důvodu, že mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek [§ 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců], a současně kvůli nebezpečí, že mohl mařit nebo ztěžovat výkon správního vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) téhož zákona]. Kasační stížností stěžovatel výslovně napadl pouze závěr krajského soudu týkající se zajištění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Ve vztahu k druhému důvodu zajištění žádnou kasační námitku neuvedl, a proto se mu Nejvyšší správní soud nevěnoval.

[8] Shora citovaný § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců transponuje čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“). Zajištění v režimu návratové směrnice představuje zásah do osobní svobody chráněné čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 6 Listiny základních práv EU. Jedná se o citelný zásah do jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce, jenž může být přípustný jen za přísně vymezených podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců, ale především ústavním pořádkem České republiky (usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS). Článek 8 odst. 2 Listiny a čl. 5 odst. 1 Úmluvy shodně zdůrazňují důležitost zákonného podkladu pro zásah do osobní svobody jakékoli osoby, tedy i cizinců zadržených na území České republiky.

[9] V souzené věci je předmětem řízení otázka správnosti interpretace § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, konkrétně neurčitého právního pojmu „veřejný pořádek“, a v návaznosti na to správnosti hodnocení, zda stěžovatelův vstup a pobyt na

území České republiky v rozporu s ochranným opatřením mohl představovat závažné narušení veřejného pořádku z důvodu, že mohlo docházet k šíření nakažlivé nemoci.

[10] Již v rozsudcích ze dne 21. 10. 2020, č. j. 9 Azs 166/2020 - 27, a ze dne 29. 10. 2020, č. j. 9 Azs 165/2020 - 27, Nejvyšší správní soud odmítl názor, že by volný pohyb cizince, který vstoupil na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví, sám o sobě představoval „bezprecedentní“ hrozbu pro veřejný pořádek, pro niž by muselo být za každou cenu zabráněno jeho volnému pohybu po státním území. Podrobněji se Nejvyšší správní soud skutkově podobným případům věnoval také v rozsudcích ze dne 12. 2. 2021, č. j. 4 Azs 284/2020 - 19, ze dne 17. 2. 2021, č. j. 8 Azs 216/2020 - 61, ze dne 18. 2. 2021, č. j. 1 Azs 322/2020 - 25, nebo ze dne 25. 2. 2021, č. j. 2 Azs 360/2020 - 27; podpůrně lze odkázat také na rozsudek ze dne 16. 12. 2020, č. j. 6 Azs 333/2020 - 30, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„vstup na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví sám o sobě nesvědčí o tom, že by cizinec mohl na území České republiky závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a proto neodůvodňuje uložení správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců“*. Skutkově totožný případ cizince, zajištěného společně se stěžovatelem, pak Nejvyšší správní soud řešil v rozsudku ze dne 18. 3. 2021, č. j. 9 Azs 309/2020 - 41, od kterého Nejvyšší správní soud neshledal důvod se v nyní souzené věci odchýlit a z něhož v tomto rozhodnutí vycházel.

[11] Mezi účastníky řízení nejsou sporné skutkové okolnosti věci, tj. že stěžovatel vycestoval z Moldavska letecky do Turecka, ze kterého pokračoval mikrobusem přes Bulharsko a Rumunsko. Cílem jeho cesty bylo Nizozemsko. Dne 11. 10. 2020 byl zadržen německou policií v Německu na parkovišti u dálnice D8/BAB 17 bezprostředně za německo-českou státní hranicí, v automobilu při cestě ve směru z České republiky. Německé orgány jej předaly dne 12. 10. 2020 na hraničním přechodu Petrovice hlídce Policie ČR na základě readmisní dohody mezi oběma státy. Z uvedeného žalovaná dovozovala, že přinejmenším dne 11. 10. 2020 stěžovatel pobýval na území České republiky. O existenci ochranného opatření, které mu zakazovalo na území České republiky vstoupit, stěžovatel nevěděl. Uvedl, že se chce vrátit do Moldavska, kde žije jeho rodina; vycestování z Evropské unie nebude mít na jeho soukromí a rodinný život dopad. Dne 12. 10. 2020 byl u stěžovatele prokázán pozitivní výsledek PCR testu na přítomnost viru SARS-Cov-2. Dne 6. 11. 2020 bylo realizováno vyhoštění stěžovatele na základě rozhodnutí o správním vyhoštění.

[12] Žalovaná v napadeném rozhodnutí odůvodnila svůj závěr, že stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, tím, že *„prokazatelně vstoupil na území České republiky v době platného ochranného opatření (...) a nesplnil podmínky vstupu uvedené v tomto ochranném opatření, stal se tak rizikem pro Českou republiku, neboť mohl způsobit zavlečení onemocnění Covid-19 na území České republiky. (...) Cizinci, kteří porušili toto ochranné opatření, tak porušili závažným způsobem veřejný pořádek, a to tím, že se stali bezpečnostním rizikem při šíření koronaviru, neboť u těchto osob nebylo možné provádět případnou kontrolu nařízené karantény, a popřípadě provádět testování osob na výše uvedené virové onemocnění“*.

pokračování

[13] V rozsudku č. j. 1 Azs 322/2020 - 25, viz bod [18], Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*ohrožení společnosti potenciálním šířením nakažlivé nemoci lze hodnotit jako ohrožení veřejného zdraví, nikoliv jako ohrožení veřejného pořádku. Zákon o pobytu cizinců v různých kontextech pracuje s pojmy veřejný pořádek, veřejná bezpečnost i veřejné zdraví. Již prostým jazykovým výkladem lze dospět k závěru, že obsah těchto pojmů se liší. Chrání různé společenské zájmy a nelze je libovolně zaměňovat (obdobně viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 11. 2020, č. j. 41 A 60/2020 - 31)*“. Odkázal na § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který ve vymezení důvodů pro správní vyhoštění také odlišuje mezi závažným ohrožením veřejného pořádku [písm. a) bod 2] a závažným ohrožením veřejného zdraví z důvodu, že vyhošťovaný cizinec trpí infekční chorobou [písm. c) bod 3].

[14] Nejvyšší správní soud proto v souladu se svou předchozí judikaturou konstatuje, že stěžovatelův vstup na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením sám o sobě nesvědčí o tom, že by zde existovalo nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku, které by spočívalo v tom, že stěžovatel mohl přispět k šíření viru SARS-Cov-2 na území České republiky. Na tento závěr nemají vliv ani skutečnosti, že kvůli stěžovatelově prokázané nákaze byla hrozba šíření viru reálná, nikoli jen hypotetická, a stěžovatel neměl v České republice žádné zázemí ani sjednané místo pobytu, kde by mohl setrvat v izolaci. Tyto skutečnosti nebylo možno „vyřešit“ tak, že bude zbaven osobní svobody, pakliže k tomu neexistoval zákonný důvod (již výše citované rozsudky č. j. 9 Azs 309/2020 - 41 a č. j. 8 Azs 216/2020 - 61).

[15] Stejně jako ve věci sp. zn. 9 Azs 309/2020 ovšem ani v nynějším případě nelze odhlížet od skutečnosti, že stěžovatel byl zajištěn souběžně také z důvodu podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Tento důvod zajištění byl potvrzen krajským soudem a sám o sobě postačuje k závěru, že stěžovatelovo zajištění obстоjí, neboť tento důvod zajištění nebyl kasační stížností napaden.

[16] Nejvyšší správní soud proto závěrem shrnuje, že důvod zajištění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců sice nebyl ve stěžovatelově případě naplněn, avšak toto pochybení nutně neodůvodňuje zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a rozhodnutí žalované, jelikož stěžovatel byl zajištěn také z důvodu, že by mohl mařit nebo ztěžovat správní vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Tento důvod zajištění, o který žalovaná současně opřela své rozhodnutí, zůstal nezpochybněn (viz již citovaný rozsudek č. j. 2 Azs 360/2020 - 27, bod [30], a judikatura v něm odkazovaná).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Na základě výše uvedených skutečností tak Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch a žalované žádné náklady řízení nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[19] Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 41 A 28/2020 - 20 ze dne 2. 11. 2020 byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje žalobce (stěžovatele) i v řízení o kasační stížnosti a hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatele byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepisu a podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za tento úkon mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč (§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu) a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná částka se proto zvyšuje o výši této daně na celkových 4 114 Kč. K jejímu vyplacení z účtu Nejvyššího správního soudu byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu